

SJD Sant Joan de Déu Campus Docent 	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1
		Rev.: 08

PROJECTE DE CONVIVÈNCIA

(Setembre 2024)

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1
		Rev.: 08

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	3
2. CAMPUS DOCENT SANT JOAN DE DÉU.....	4
2.1. Contextualització del centre	4
2.2. Principis institucionals	4
3. PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	6
3.1. Marc legal	6
3.2. Model de gestió de convivència	7
3.3. Principis d'actuació	8
3.4. Missió i objectius del Projecte de Convivència	9
3.4.1. Missió	9
3.4.2. Objectius Generals i específics	9
3.5. Nivells i àmbits d'intervenció del Projecte de Convivència	10
3.6. Drets i deures dels alumnes	12
3.7. Normes de convivència als cicles formatius del Campus Docent Sant Joan de Déu	13
3.7.1. Faltes greument perjudicials per a la convivència en el centre educatiu	16
3.7.2. Mesures correctores per a les conductes anomenades anteriorment	17
3.8. Mitjans de resolució de conflictes de convivència	18
3.8.1. Pràctiques restauratives	18
3.8.2. Mediació escolar a cicles formatius	21
3.8.3. Avís oral	21
3.8.4. Avís escrit	22
3.8.5. Contracte de millora	22
3.8.6. La Comissió de Convivència	23
3.9. Desenvolupament, seguiment i avaluació del procés	24
3.9.1. Planificació i desenvolupament de les actuacions	24
3.9.2. Avaluació del desenvolupament del projecte de convivència del centre	26
4. BIBLIOGRAFIA.....	27
5. ANNEX	28
5.1 Cercles de diàleg	28
5.2 Cercles restauratius	31
5.3 Avís escrit	36
5.4. Contracte de millora	37
5.5. Protocols per la millora de la convivència de la XTEC	40
5.6. Glossari	41

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1
		Rev.: 08

1. Introducció

El pas de PLA de convivència a PROJECTE de convivència sorgeix de la necessitat de percebre el document com quelcom viu, amb caràcter dinàmic i en constant evolució i revisió, per tal de donar resposta acurada i real a les necessitats del centre en cada moment.

Així mateix, i d'acord amb la normativa de la Resolució ENS/585/2017, de 17 de març, per la qual s'estableix l'elaboració i la implementació del Projecte de Convivència en els centres educatius dins del marc del Projecte Educatiu de Centre, l'elaboració d'aquest document té l'objectiu de reflectir les accions que el centre desenvolupa per dotar d'eines i recursos a tota la comunitat educativa del nostre centre per tal de promoure la convivència mitjançant un clima positiu que fomenti el creixement des del respecte i la gestió positiva dels conflictes.

Per tal de construir un model de gestió de convivència, és necessari reflexionar i avaluar els sistemes que utilitzen els centres educatius per a tractar els conflictes, començant per qüestionar el propi. D'aquesta manera, tota la comunitat educativa contribueix en l'elaboració d'aquesta tasca i en la consecució dels objectius, afegint valor i sentiment de pertinença al projecte i tenint en compte la importància que aquest tingui la màxima difusió entre tots els membres de la comunitat educativa. És prioritari conscienciar que per educar en convivència és necessari basar-se en les relacions humanes i establir relacions de respecte.

Cal tenir present que el conflicte és inevitable i també necessari, ja que forma part de la nostra societat i ens aporta aspectes tan valuosos com diferents perspectives i punts de vista. Per això, per tenir èxit en la implementació del projecte cal treballar envers la gestió del conflicte i no en l'evitació, ja que això no seria real ni beneficiós.

La gestió positiva i restaurativa del conflicte i el treball en la convivència, són conceptes clau per l'educació inclusiva per tal de garantir el respecte a la diversitat.

El nostre objectiu persegueix la necessitat d'implementar un model eficaç de gestió de convivència al Campus Docent Sant Joan de Déu. Per a fer-ho possible, serà imprescindible comprendre el nostre centre educatiu com a una institució cultural, i així, poder donar la resposta adequada als conflictes de convivència.

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1
		Rev.: 08

2. Campus Docent Sant Joan de Déu

El Campus Docent Sant Joan de Déu és una institució privada sense ànim de lucre, membre de l'**Orde Hospitalari Sant Joan de Déu** i centre adscrit al **Departament d'Educació**. Presentem un estil educatiu propi que reflecteix l'esperit sociocultural que l'Orde ha elaborat i expressat al llarg de la seva història, en el seu afany de respondre a les necessitats de les persones i de la societat. Hem trobat la manera de combinar la tradició, l'ètica, la solidaritat i cooperació, la perspectiva de gènere i les desigualtats socials, amb la pràctica basada en l'evidència, el pensament crític, el lideratge, la presa de decisions, els nous models d'aprenentatge, I+D+i, la innovació, etc. amb una actualització contínua per poder respondre a les exigències i canvis socials que estem vivint. Per tal de poder fer front a aquests reptes treballarem de manera estreta i intensa amb la resta d'institucions de l'OHSJD: hospitals, centres de salut, serveis socials, centres assistencials i comunitats.

2.1. Contextualització del centre

El CDSJD està situat al carrer Sant Benito Menni, 18-20, de Sant Boi de Llobregat, província de Barcelona.

El CDSJD, com a Formació Reglada dependent del Departament d'Educació, enguany ofereix el Cicle Formatiu de Grau Mitjà de Tècnic en Cures Auxiliars d'Infermeria (CFGM TCAI), el Ciclo Formativo de Grado Medio de Técnico en Cuidados Auxiliares de Enfermería virtual (CFGM eTCAE), el Cicle Formatiu de Grau Superior en Documentació i Administració Sanitàries (CFGS DAS) i el Cicle Formatiu de Grau Superior en Integració Social. A més, organitza cursos de formació continuada dirigits als professionals de l'àmbit sanitari i social.

2.2. Principis institucionals

- L'estudiant és el centre de tota l'activitat educativa.
- El model educatiu es basa en una educació integral i personalitzada que compagina els avenços tecnològics i el progrés humà.
- El respecte per la dignitat humana constitueix el fonament de totes les intervencions educatives.

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1 Rev.: 08
---	--------------------------------	---------------------------

- Es defensen i es promouen unes exigències mútues de drets i deures de la persona com a garantia del desenvolupament personal i professional de l'alumnat.
- Es respecta la diversitat de creences i altres plantejaments existencials, com a expressió de pluralisme i tolerància democràtica.
- La dimensió ètica adquireix un relleu especial en l'educació de l'alumnat i està basada en els principis i valors que deriven de l'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu i del Codi deontològic professional.
- El Campus està obert a la col·laboració amb altres institucions i organitzacions per al desenvolupament de les seves funcions socials i professionals.
- El Campus fomenta, molt especialment, la interrelació dels seus membres mitjançant la participació i integració en l'exercici d'activitats i possibilita, de manera voluntària, la creació de vincles d'identitat amb la institució.
- El Campus tendeix a crear un estil educatiu propi que reflecteixi l'esperit sociocultural que l'Orde ha elaborat i expressat al llarg de la seva història, en el seu afany de respondre a les necessitats de les persones i de la societat.
- S'adopta el català com a llengua pròpia amb la voluntat d'integrar-se a la societat a qui es serveix i de contribuir a la normalització del seu ús, i com a tipus d'enriquiment lingüístic, es respecta així mateix l'ús del castellà.

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1
		Rev.: 08

3. Projecte de convivència

3.1. Marc legal

La següent normativa recull la necessitat d'elaborar el Projecte de Convivència en els centres educatius:

- El Decret 279/2006, de 4 de juliol, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya, reforça el caràcter educatiu que han de tenir els processos i les accions que s'emprenquin, tant per prevenir com per corregir conductes inadequades. A l'article 6 s'estableix que a cada centre s'ha de constituir una comissió de convivència.
- La Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, disposa a l'article 30 que l'aprenentatge de la convivència és un element fonamental del procés educatiu i així ho ha d'expressar el projecte educatiu de cada centre. Els centres han d'establir mesures de promoció de la convivència.
- El Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, disposa a l'article 23.2 que les normes d'organització i funcionament del centre han d'incorporar les mesures de promoció de la convivència establertes en el centre.
- La Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa, determina a l'article 124.1 que els centres inclouran en la programació general anual el seu pla de convivència i totes aquelles actuacions i activitats programades per al foment de la convivència escolar.
- La Resolució ENS/585/2017, de 17 de març, per la qual s'estableix l'elaboració i la implementació del Projecte de convivència en els centres educatius dins el marc del Projecte educatiu de centre, determina que els centres educatius del Servei d'Educació de Catalunya han de tenir implementat el Projecte de convivència en el marc del seu Projecte educatiu, en un termini màxim de tres anys a partir de la data de publicació.

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1
		Rev.: 08

A més d'aquesta normativa general, a cada tema que es desenvolupa en el projecte de convivència es recull una normativa específica¹.

Cal anomenar també, les Normes d'organització i funcionament del centre (**NOFC**), que reflecteixen el funcionament i organització del centre per facilitar el desenvolupament de la missió, visió, valors, objectius i principis educatius i formatius establerts al projecte educatiu del centre (PEC). La finalitat d'aquestes normes és regular el funcionament del centre amb l'objectiu de millorar-lo i permetre que tots els membres de la comunitat educativa tinguin la informació adient per poder desenvolupar amb satisfacció i garantia d'objectivitat la seva tasca diària.

3.2. Model de gestió de convivència

Des del Campus Docent Sant Joan de Déu, es treballa en la gestió de la convivència a través del **model integrat**.

La psicologia constructivista considera a la persona com constructor actiu de les seves experiències i la seva realitat. Ofereix un model psicopedagògic als centres educatius que potencia l'autonomia de l'alumnat i que assumeix l'aprenentatge com un procés de construcció del coneixement essencialment individual i intern, que depèn del nivell de desenvolupament cognitiu, dels components motivacionals i emocionals i és inseparable del context social i cultural en el qual es duu a terme.

- És individual perquè els alumnes han de dur a terme el seu propi procés de construcció de significats i d'atribució de sentit sobre els continguts acadèmics sense que ningú pugui substituir-los en això (**AUTONOMIA I EMPODERAMENT**)
- És intern perquè l'aprenentatge és el fruit d'un complex procés de construcció, modificacions i reorganització dels instruments cognitius i dels esquemes d'interpretació de la realitat (**DESENVOLUPAMENT PERSONAL I PROFESSIONAL**)
- És inseparable del context perquè l'aprenentatge és resultat també de la dinàmica de les relacions socials que s'estableixen entre els participants (**DIMENSIÓ SOCIAL**).

¹ Extret de: Generalitat de Catalunya – Departament d'Educació. "Continguts de l'aplicació informàtica per a l'elaboració del Projecte de Convivència · Setembre 2017"

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1
		Rev.: 08

L'aprenentatge s'entén com una construcció personal del coneixement però en interacció directa amb els altres, de tal forma que es produeixin canvis significatius en el comportament visible (conducta observable, saber fer, saber dir, saber decidir, saber aprendre) i en el comportament no visible (coneixements, sentiments, actituds, aptituds).

El constructivisme té com a finalitat la construcció social del coneixement i el desenvolupament personal de l'individu en atenció a la seva situació social. Ens permet una perspectiva més activa del rol de l'alumet en la construcció del seu propi aprenentatge en relació amb els companys, entenent al docent com a conductor d'un procés en termes de grans objectius i a l'alumne/a més conscient de la seva capacitat per aprendre tenint en compte les seves pròpies circumstàncies personals i socials.

3.3. Principis d'actuació

Per tal de garantir el correcte desenvolupament i implementació del Projecte de Convivència, cal contemplar i treballar en relació amb els següents principis d'actuació:

- **La participació i la corresponsabilització de la comunitat educativa i dels agents educatius de l'entorn** per tal de realitzar una actuació compartida i coordinada, de forma eficaç i eficient, tot respectant la norma i efectuant-la amb fermesa i afecte.
- **L'actuació global i integral** de tota la comunitat educativa, per tal de donar sentit a la implementació del projecte de convivència.
- **Ha de respondre a les necessitats** que es percebin de forma col·lectiva, essent flexible i compromès amb el procés d'ensenyament-aprenentatge dels diferents agents educatius.
- **La normalitat**, per tal d'adoptar, sempre que sigui possible, les propostes més clares, més properes i més integradores.
- **La millora constant de les actuacions**, per tal de donar una resposta ajustada i acurada a les necessitats, prèviament prioritzades, i establir els instruments i els indicadors que permetin anar ajustant les estratègies, les actuacions i els recursos per a la consecució dels objectius.

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1
		Rev.: 08

3.4. Missió i objectius del Projecte de Convivència

3.4.1. Missió

El Projecte de Convivència té la missió de contribuir a l'èxit personal, acadèmic, social i laboral de tot l'alumnat.

3.4.2. Objectius Generals i específics

Objectius generals	Objectius específics
1. Assegurar i garantir la participació, la implicació i el compromís de tota la comunitat educativa.	1.1 Augmentar les relacions interpersonals. 1.2 Augmentar o afavorir el clima de col·laboració en la comunitat educativa. 1.3 Afavorir la relació entre els diferents ensenyaments a través de noves metodologies 1.4 Crear protocols per afavorir els circuits d'informació 1.5 Fomentar la formació al professorat sobre convivència
2. Ajudar a cada alumne a relacionar-se amb si mateix, amb els altres i amb el món.	2.1 Mantenir espais destinats a tutoria (individual, grupal, delegat-subdelegat) per donar escolta, ajuda i afavorir la convivència del grup, tant entre ells com amb tota la comunitat educativa. 2.2 Afavorir l'autoconeixement personal del alumne/a. 2.3 Millorar per donar resposta a resolució de problemes amb immediatesa. 2.4 Facilitar la integració, respecte i cohesió del grup-classe. 2.5 Facilitar formació al professorat en noves metodologies (TICS). 2.6 Facilitar activitats d'oci per ajudar a

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1
		Rev.: 08

	millorar la vinculació entre professors. 2.7 Facilitar formació en reconducció de grups i gestió de conflictes.
3. Potenciar l'equitat i el respecte a la diversitat de l'alumnat en un marc de valors compartits.	3.1 Fomentar la convivència de l'alumnat en relació als interessos acadèmics. 3.2 Potenciar les pràctiques restauratives a l'aula 3.3 Generar l'espai per a informar sobre les implicacions de la convivència. 3.4 Generar espais per a treballar l'assetjament. 3.5 Crear la comissió de convivència.
4. Fomentar la mediació escolar i la cultura del diàleg com a eina bàsica en la gestió del conflicte.	4.1 Augmentar les activitats que promouen la convivència dintre de les assignatures. 4.2 Augmentar les activitats en les que participi el PAS per promoure la convivència, al menys 1 vegada a l'any. 4.3 Realitzar una activitat anual formativa per professorat i PAS en relació a la gestió de conflictes, per tal de millorar les eines. 4.4 Crear i formar la comissió de convivència
5. Fomentar una cultura de pau i la no violència juntament amb els valors que fan possible preservar i enriquir la vida de totes les persones.	Contemplats dintre d'altres objectius generals

3.5. Nivells i àmbits d'intervenció del Projecte de Convivència

Nivells d'actuació	Valors i actituds	Resolució de conflictes	Organització del centre
	Coeducació	Absentisme	Acollida

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1
		Rev.: 08

Temes per nivells d'actuació i àmbits d'intervenció	Educació intercultural Educació socioemocional Educar en el respecte Educar en l'esforç i la responsabilitat Educar en la gestió positiva dels conflictes Inclusió	Conflictes greus Gestió i resolució positiva dels conflictes	Comunicació Estructura i gestió de recursos Norma Participació
Àmbits d'intervenció	AULA CENTRE ENTORN		

Delimitarem l'acció del Projecte de Convivència cap a aquests temes plantejats en la graella anterior, per ser considerats imprescindibles per al desenvolupament d'un clima de convivència positiu.

Seguidament, per tal d'implementar el Projecte de Convivència de forma integral i sincronitzada, és important tenir en compte els següents nivells d'actuació:

- Valors i actituds:

Aquests ens ajuden a prendre decisions i a actuar d'acord a determinades creences i sentiments.

- Resolució de conflictes:

Donat que en un centre educatiu conviuen moltes persones, sovint es poden produir conflictes, per tant, és important que tota la Comunitat Educativa disposi d'eines efectives per resoldre els conflictes que puguin anar sorgint al llarg del curs.

- Organització del centre:

Cal tenir-ho en compte a l'hora de realitzar i implementar el projecte, donat que la organització del centre influirà en el clima de convivència de forma positiva, amb una bona gestió i de forma negativa amb una gestió deficient.

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1
		Rev.: 08

Per altra banda, el projecte de Convivència s'ha de plantejar des de tres àmbits diferents, però treballats de forma coordinada, per donar respostes globals que garanteixin l'èxit:

- Centre
- Aula
- Entorn

3.6. Drets i deures dels alumnes

L'ambient de treball d'un Centre Educatiu ve determinat pel clima de convivència que es donà entre els membres de la comunitat educativa. El sistema normatiu és un punt de referència per determinar l'adequació o no dels comportaments i poder establir una normativa que afavoreixi la convivència i un bon clima pel treball.

La **Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'Educació**, que és la base del sistema educatiu català, aborda la convivència de manera significativa, incloent la normativa de referència, promovent la mediació escolar i la participació de tota la comunitat educativa en el procés d'ensenyament-aprenentatge.

Segons aquest decret, l'alumne/a té els següents **drets**:

1. Els alumnes, com a protagonistes del procés educatiu, tenen dret a rebre una educació integral i de qualitat.
2. Els alumnes, a més dels drets reconeguts per la Constitució, l'Estatut i la regulació orgànica del dret a l'educació, tenen dret a:
  - a) Accedir a l'educació en condicions d'equitat i gaudir d'igualtat d'oportunitats.
  - b) Accedir a la formació permanent.
  - c) Rebre una educació que n'estimuli les capacitats, en tingui en compte el ritme d'aprenentatge i n'incentivi i en valori l'esforç i el rendiment.
  - d) Rebre una valoració objectiva de llur rendiment escolar i de llur progrés personal.
  - e) Ser informats dels criteris i els procediments d'avaluació.
  - f) Ser educats en la responsabilitat.
  - g) Gaudir d'una convivència respectuosa i pacífica, amb l'estímul permanent d'hàbits de diàleg i de cooperació. 58 Llei 12/2009

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1
		Rev.: 08

- h) Ser educats en el discurs audiovisual.
- i) Ser atesos amb pràctiques educatives inclusives i, si escau, de compensació.
- j) Rebre una atenció especial si es troben en una situació de risc que eventualment pugui donar lloc a situacions de desemparament.
- k) Participar individualment i col·lectivament en la vida del centre.
- l) Reunir-se i, si escau, associar-se, en el marc de la legislació vigent.
- m) Rebre orientació, particularment en els àmbits educatiu i professional.
- n) Gaudir de condicions saludables i d'accessibilitat en l'àmbit educatiu.
- o) Gaudir de protecció social, en l'àmbit educatiu, en els casos d'infortuni familiar o accident.

Segons el decret especificat anteriorment, l'alumnat té els següents **deures**:

1. Estudiar per aprendre és el deure principal dels alumnes i comporta els deures següents:

- a) Assistir a classe.
- b) Participar en les activitats educatives del centre.
- c) Esforçar-se en l'aprenentatge i en el desenvolupament de les capacitats personals.
- d) Respectar els altres alumnes i l'autoritat del professorat.

2. Els alumnes, a més dels deures que especifica l'apartat 1, i sense perjudici de les obligacions que els imposa la normativa vigent, tenen els deures següents:

- a) Respectar i no discriminar els membres de la comunitat educativa.
- b) Complir les normes de convivència del centre.
- c) Contribuir al desenvolupament correcte de les activitats del centre.
- d) Respectar el projecte educatiu i, si escau, el caràcter propi del centre.
- e) Fer un bon ús de les instal·lacions i el material didàctic del centre.

3.7. Normes de convivència als cicles formatius del Campus Docent Sant Joan de Déu

Les normes de convivència de l'aula són el marc de referència que possibilita la convivència i l'exercici de drets i deures d'alumnes i professors. En l'elaboració i implementació d'aquestes normes de convivència cal tenir present que tots som responsables de la bona marxa del Centre i que el diàleg es constitueix com l'eina

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1
		Rev.: 08

principal de comunicació i resolució de conflictes. A continuació, s'especifiquen les normes de convivència que es duen a terme als ensenyaments de cicles formatius del Campus Docent Sant Joan de Déu:

Comunicació

- Per qualsevol comunicació amb el professorat via correu electrònic, s'haurà d'utilitzar el correu corporatiu del centre. En cas contrari, no es podrà donar resposta.

Assistència i puntualitat

- Les faltes d'assistència superiors al **20%** (tant justificades com injustificades), en un determinat crèdit/mòdul professional, impliquen la **no avaluació (NA)** immediata del mateix (al marge de la nota que hagi pogut obtenir l'alumne/a).
- Les persones amb mesures flexibilitzadores, disposaran fins a un **50% de permissivitat en les faltes d'assistència**. Si es supera el 50%, suposarà un **no avaluat (NA)** (al marge de la nota que hagi pogut obtenir l'alumne/a).
- Les faltes d'assistència a **proves avaluatives** (exàmens, simulacions, exposicions, etc.) només seran recuperades en cas que l'alumne/a pugui justificar-les i acreditar-les. Serà imprescindible presentar un certificat mèdic d'urgències, una que depengui de la Seguretat Social, un certificat d'assistència a un examen oficial, o per motius laborals (que es puguin acreditar). En cas de no justificar la falta per motius de força major, la prova avaluativa serà puntuada amb un **zero**.
- Les faltes d'assistència han de ser convenientment justificades per l'alumne/a en un termini màxim de **48 hores (lectives)** després de la reincorporació al Centre. El justificant s'haurà d'entregar a la secretaria de referència.
  - Validesa del justificant: cita mèdica (dia puntual)
  - Malaltia: 72 h.

Puntualitat

- La puntualitat a l'entrada i sortida de les classes és una manifestació de respecte cap als altres companys/es i professors/es. Es considerarà **retard** si l'alumne arriba impuntual a l'aula una vegada iniciada la classe, o falta durant **menys de 20 minuts** a la classe. Si falta **més de 20 minuts** a una classe, es considerarà **falta d'assistència**. Tot i això, l'alumne/a podrà entrar a seguir la classe sense generar distorsió del seguiment de la mateixa.

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1
		Rev.: 08

- Cada **dos retards** es comptabilitzarà **una falta d'assistència**.

Normativa TIC

- Queda **prohibit** l'ús del mòbil dins de l'aula. Aquest, ha de romandre apagat i guardat durant les classes.
- Només està permesa la utilització de dispositius electrònics dins de l'aula (auriculars, portàtil, tablets...) si l'activitat de classe ho requereix i/o casos justificats.
- Està prohibida la captació i/o difusió de fotografies, gravacions (àudio i imatges) ni retransmissions en directe de cap usuari i/o professional dins del recinte sense l'autorització de la persona i respectant la Llei Orgànica de protecció de dades i Garantia de drets digitals, així com la falsificació o sostracció de qualsevol document acadèmic. Això serà considerat una falta molt greu i s'aplicaran les mesures correctores corresponents segons el Projecte de Convivència del centre.

Funcionament a l'aula

- En cas d'absència d'un professor/a, el delegat/da o subdelegat/da de curs ho notificarà al despatx de professors/es i esperarà a l'aula el professor/a substitut/a.
- Les activitats i sortides programades dins de l'horari lectiu amb caràcter general o d'àrea, són d'assistència obligatòria.
- Les classes seran respectades. No es podrà sortir d'elles excepte en casos molt justificats i avisant al professor/a que estigui a l'aula en aquell moment.
- Per respecte a la resta de companys/es i a les instal·lacions del Centre, està prohibit menjar i beure a les aules/sales d'estudi. El centre disposa d'una cafeteria, una sala habilitada (SAVI) i terrassa d'estudiants perquè l'alumne/a pugui menjar durant els seus temps d'esbarjo.

Normativa de convivència al centre

- Al circular per passadissos i escales es mantindrà un nivell de soroll adequat, evitant així poder interrompre o fer nosa a altres membres de la Comunitat Educativa del Centre.
- L'alumne/a ha de seguir la complementació de la normativa de les classes teoricopràctiques establerta pel centre SAVI.

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1
		Rev.: 08

- D'acord amb la normativa vigent, no es poden vendre productes de tabac ni fumar en els centres d'ensenyament. Així com tampoc fer ús o consum de substàncies estupefaents.
- Les instal·lacions, el mobiliari i el material del centre han de ser respectats i ben cuidats.
- Els actes d'incorrecció i desconsideració, així com els d'indisciplina i injúries o ofenses contra membres de la Comunitat Escolar seran considerats una falta molt greu de l'alumne/a responsable d'aquests.
- Qualsevol queixa o suggeriment de qualsevol membre de la Comunitat Educativa pot ser presentada personalment o a través dels seus representants (en el cas dels alumnes, aquests seran el Delegat/da i/o Subdelegat/da). El Centre, en el seu procediment de queixes i suggeriments, es compromet a donar una resposta sempre que aquestes no siguin anònimes.
- Totes les conductes que siguin contràries a les normes de convivència abans esmentades, constituïran conductes perjudicials per a la convivència i hauran de ser degudament tractades o sancionades, mitjançant les eines o recursos de les que disposem al centre.

3.7.1. Faltes greument perjudicials per a la convivència en el centre educatiu

Es consideren **faltes greument perjudicials** per a la convivència en el centre educatiu, les conductes següents:

1. Es consideren faltes greument perjudicials per a la convivència en el centre educatiu les conductes següents:

- a) Les injúries, ofenses, agressions físiques, amenaces, vexacions o humiliacions a altres membres de la comunitat educativa, el deteriorament intencionat de llurs pertinences i els actes que atemptin greument contra llur intimitat o llur integritat personal.
- b) L'alteració injustificada i greu del desenvolupament normal de les activitats del centre, el deteriorament greu de les dependències o els equipaments del centre, la falsificació o la sostracció de documents i materials acadèmics i la suplantació de personalitat en actes de la vida escolar.

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1
		Rev.: 08

c) Els actes o la possessió de mitjans o substàncies que puguin ésser perjudicials per a la salut, i la incitació a aquests actes.

d) La comissió reiterada d'actes contraris a les normes de convivència del centre.

2. Els actes o les conductes a què fa referència l'apartat 1 que impliquin discriminació per raó de gènere, sexe, raça, naixença o qualsevol altra condició personal o social dels afectats s'han de considerar especialment greus.

3. Les sancions que es poden imposar per la comissió de convivència d'alguna de les faltes tipificades per l'apartat 1 són la suspensió del dret de participar en activitats complementàries o la suspensió del dret d'assistir al centre o a determinades classes, en tots dos supòsits per un període màxim de tres mesos o pel temps que resti fins a la finalització del curs acadèmic, si són menys de tres mesos, o bé la inhabilitació definitiva per a cursar estudis al centre.

Els alumnes que, intencionadament o per negligència, causin danys a les instal·lacions o el material del centre o en sostreguin material suposarà una falta greu i serà aplicada la mesura correctora pertinent.

3.7.2. Mesures correctores per a les conductes anomenades anteriorment

Qualsevol professional del Campus, que presenciï l'incompliment de la normativa i sigui responsable de l'alumnat, haurà de realitzar l'acció o sanció corresponent. Si s'escau, es tindrà el suport del tutor/a, del coordinador/a, del Departament d'Orientació Psicopedagògica, de Direcció, o de qualsevol membre que tingui la responsabilitat de reconduir la situació. Dit això, les actuacions que es poden tenir en compte quan la **falta sigui lleu**, són les següents:

- Avís oral
- Tutoria amb l'alumne/a
- Contracte de millora
- Avís escrit
- Cercles restauratius i/o activitats restauratives
- Mediació

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1
		Rev.: 08

Tant l'acumulació d'avisos orals, com avisos escrits, pot comportar altres mesures de caràcter més greu, tot i que s'analitzarà la situació de cada alumne/a en el moment corresponent.

Dit això, quan s'apliquen actuacions i/o mesures per faltes lleus, però no hi ha canvis en la conducta negativa del alumne/a, pot provocar la implementació d'altres mesures de caràcter més greu, com ara, la suspensió del dret d'assistir a classe.

Quan les faltes siguin greument perjudicials, s'hauran d'aplicar les següents sancions:

- Suspensió del dret a participar en activitats complementàries a la formació.
- Pèrdua del dret a l'avaluació continua.
- Suspensió del dret d'assistir al centre o a determinades classes (per un període màxim de 3 mesos). Durant aquest període en el que l'alumne no pot assistir al centre/classes, si hi ha exercicis per entregar, els haurà de lliurar en el termini i format establert, com habitualment. En cas d'exàmens, la falta es considerarà com a justificada i es realitzarà en la data d'exàmens pendents segons el crèdit o unitat formativa corresponent.
- Inhabilitació definitiva per a cursar estudis al centre.

Tret de la inhabilitació definitiva per cursar estudis al centre, les altres mesures hauran d'anar acompanyades d'un contracte de millora/compromís de l'alumne/a quan hagi de tornar a les aules. Si l'alumne/a no manté el compromís o millora la seva conducta, s'implantaran activitats restauratives.

3.8. Mitjans de resolució de conflictes de convivència

3.8.1. Pràctiques restauratives

Les pràctiques restauratives són una eina molt valuosa per prevenir i abordar els conflictes en diferents àmbits de la vida, promoure la convivència i reforçar els vincles entre les persones afectades per aquestes situacions. Aquest enfocament posa l'èmfasi en la responsabilitat, el respecte mutu i la col·laboració per a la resolució dels conflictes, en lloc d'utilitzar sancions com a única alternativa.

Tota intervenció restaurativa es regeix pels 5 principis guia, que planteja el model restauratiu de Belinda Hopkins:

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1
		Rev.: 08

- 1) Tothom té un punt de vista únic i valuós
- 2) Els nostres pensaments influencien les nostres emocions i ambdós en les nostres accions
- 3) Les nostres accions ens afecten a nosaltres i a les persones que tenim al voltant
- 4) Identificar què necessitem és un pas previ a decidir estratègies per donar-hi resposta
- 5) Les persones afectades per una situació, són les millors situades per resoldre-la

Belinda Hopkins és una psicòloga i activista social britànica coneguda per la seva feina en l'àmbit de la justícia restaurativa (defensora ferma d'aquest enfocament) i la prevenció de la violència juvenil. En aquest sentit, busca abordar els conflictes i els danys causats a través del diàleg, la responsabilitat i la reparació, en lloc de centrar-se de forma exclusiva en el càstig. El seu treball, es centra especialment en la promoció de models alternatius de resolució de conflictes per aconseguir canvis positius en la vida dels joves en situació de risc.

És per això, que des del Campus Docent Sant Joan de Déu, volem seguir el seu model per estar en la línia de ser una escola restaurativa.

A continuació es destaquen diferents metodologies i recursos que es poden fer servir a l'aula per seguir amb el model abans esmentat:

Els cercles de diàleg

Els cercles de diàleg s'entenen com una metodologia efectiva per a la comunicació i la creació de comunitat, en la que es crea un procés estructurat de conversa que fomenta la lliure expressió i l'escolta activa, mitjançant un entorn segur, on cadascú assumeix la responsabilitat de compartir allò que vol/necessita i també, de recollir les aportacions dels demès des d'una mirada afectiva. Aquesta eina pot ser utilitzada per assolir diferents objectius, segons les necessitats del grup, com ara: construir comunitat, fomentar l'empatia, per establir objectius i normativa, per generar coneixement i aprenentatge, per resoldre conflictes, per prendre decisions, etc.

A l'**annex 5.1**, es troba adjunt el document, on es donen algunes indicacions de com posar en pràctica aquesta metodologia.

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1 Rev.: 08
---	--------------------------------	---------------------------

Cercles restauratius

Els cercles restauratius són una de les eines més utilitzades en pràctiques restauratives ja que pot participar tot el grup classe.

Els objectius que persegueix aquesta estratègia són, donar veu a tots els membres de la comunitat que ho desitgin, per trobar acords i solucions al conflicte i construir relacions de confiança en el grup.

S'utilitzen per respondre a conductes inadequades d'un alumne o d'un petit grup que repercuteixen en el grup-classe o quan es dona un conflicte a l'aula.

A l'**annex 5.2.** es troba adjunt el document on s'especifiquen els passos a seguir per posar en pràctica aquesta metodologia.

Activitats diàries restauratives

Aquestes activitats es contemplen com accions a la comunitat, que es poden proposar als alumnes per tal de reflexionar sobre la seva conducta en cas que aquesta sigui inadequada i quan correspongui. Aquestes accions han de contribuir a la millora d'algun aspecte i poden ser proposades pels propis alumnes (com a proposta de millora per la seva conducta) o pel professor/a, tutor/a o responsable de l'alumne en aquell moment, tenint en compte, sempre, que aquesta actuació tingui caràcter reflexiu i reparador de la conducta inapropiada.

Alguns exemples poden ser:

- Xerrades de conscienciació
- Realitzar dinàmiques/activitats
- Assumir responsabilitats diverses (que la classe quedi recollida al finalitzar el dia, neteja de material, guardar els ordinadors, etc.)
- Voluntariat al Parc Sanitari

* Podem posar el supòsit d'un alumne que es vist fumant a la porta del Campus, quan això no està permès. Una activitat restaurativa a proposar podria ser que realitzés una xerrada a altres cursos sobre prevenció del consum de tabac.

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1 Rev.: 08
---	--------------------------------	---------------------------

3.8.2. Mediació escolar a cicles formatius

El Campus Docent Sant Joan de Déu, ofereix als alumnes de cicles formatius un Servei de Mediació amb l'objectiu de resoldre els conflictes de convivència que puguin anar sorgint entre ells/elles.

Aquest equip, es forma de manera voluntària per un grup d'alumnes de 1er curs del cicle superior d'Integració Social, ja que realitzen l'assignatura de Mediació Comunitària. Per tant, la formació i treball d'aquest equip, s'avaluarà dintre d'aquest mòdul professional.

Aquest grup d'alumnes voluntaris hauran de passar un procés de selecció per formar part d'aquest equip. Un cop constituït, es formaran en mediació a l'assignatura corresponent i amb la resta d'alumnes d'aquest curs. De forma independent, treballaran sobre diferents casos simulats per adquirir habilitats pràctiques pel moment en el que s'hagi de fer una intervenció de manera real. Aquesta formació i les intervencions que siguin necessàries, estaran sempre guiades per un professional del Campus, en aquest cas pel professorat del mòdul professional i l'equip d'orientació psicopedagògica del campus.

En aquest sentit, durant el primer trimestre, es dedicaran a adonar-se a conèixer com a equip i el protocol a seguir en cas de voler sol·licitar una mediació i fer prevenció de conflictes pels diferents grups.

El servei està dirigit a tots els alumnes de cicles formatius. Si bé és cert que no podran utilitzar la mediació en conflictes sorgits amb el seu grup-classe, en aquest cas es recorreria a la mediació externa (oferta per l'Ajuntament de Sant Boi).

Per la resta de casos, el correu de referència per sol·licitar la mediació escolar és: campus.dop@sjd.edu.es

3.8.3. Avís oral

L'avís oral és una advertència que es realitza a l'alumne quan aquest té una conducta inadequada i que sigui constitutiva d'una falta lleu. L'acumulació d'avisos orals pot constituir una falta més greu i amb les repercussions pertinents.

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1
		Rev.: 08

Per a que aquest avís tingui validesa, s'ha de comunicar verbalment a l'alumne de manera que quedi clar "et faig un avís oral" i explicant la conducta que l'ha generat, per permetre a l'alumna conèixer què ha motivat aquesta repercussió i que pugui millorar.

El responsable que realitza l'avís (en cas de ser una persona diferent al tutor/a), ha de comunicar-ho al tutor/a per a que aquest tingui constància i s'haurà de registrar a la fitxa de l'alumne.

3.8.4. Avís escrit

L'avís escrit és una advertència que es realitza a l'alumne quan aquest té una conducta inadequada i que sigui constitutiva d'una falta lleu o greu. Aquest avís es registra de forma escrita mitjançant el document oficial (adjunt a **l'annex 5.3.**) i ho ha d'omplir i presentar-li a l'alumne, la persona professional que hagi presenciada la conducta inadequada de l'alumne. Aquest document va signat per l'alumne, el professional del Campus i Direcció de cicles formatius.

L'acumulació d'avisos escrits pot constituir una falta més greu i amb les repercussions pertinents. Aquest document es guarda des de la tutoria, per tant, si la persona que el realitza és un professional diferent a aquesta figura, haurà de comunicar-li i fer-li arribar al tutor/a per tal que el pugui custodiar i afegir a la fitxa.

Es farà revisió anual durant les reunions de coordinació del curs, per veure si l'alumne ha millorat la conducta i per tant, aquest document es retira, o cal fer una nova actuació.

En el cas d'alumnes menors d'edat, el tutor/a haurà d'avisar a la família. I quan sigui necessari, es realitzarà una reunió amb els pares, el tutor/a i el professional implicat.

3.8.5. Contracte de millora

El contracte de millora es tracta d'un document que s'utilitza en casos que es vol fer reflexionar a l'alumne en relació a la seva conducta i donar-li la oportunitat de canviar-la. En aquest cas, l'alumne ha de pensar en el compromís que està disposat a assumir en un període de temps determinat. El centre, per la seva part, també deixa constància del seu compromís, si s'escau. Aquest document es revisa en la data estipulada i es decideix si finalitza perquè s'ha consolidat el compromís, si s'ha de modificar per compliment parcial o si s'han de dur a terme altres mesures, per no compliment del

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1
		Rev.: 08

mateix. Aquest document el realitzarà el professional educatiu que presenciï la conducta, amb l'ajuda, del tutor/a, coordinador/a o Departament d'Orientació Psicopedagògica.

Es troba adjunt a l'annex 5.4.

3.8.6. La Comissió de Convivència

La Comissió de Convivència està composta per l'equip de mediació, el claustre de professorat i la Direcció de cicles formatius.

Els objectius d'aquesta comissió són:

- Promoure la comunitat
- Treballar l'autogestió
- Fomentar la participació activa de l'alumnat
- Donar suport al professorat i a la tutoria

Els objectius es tenen en compte des de la realitat dels alumnes, per crear un entorn més proper i reduir les distàncies entre el claustre i els estudiants. Aquests, tindran el suport en tot moment del departament d'orientació psicopedagògica.

Es duran a terme 3 reunions planificades durant el curs amb tota la comissió de convivència (a excepció de si s'han de realitzar altres reunions amb caràcter d'urgència).

En una primera reunió, el claustre haurà d'expressar les necessitats que es troben a l'aula com a docents en relació a la convivència, i llençarà uns reptes que l'equip de mediació té la responsabilitat d'analitzar i donar resposta mitjançant activitats o dinàmiques que creguin pertinents.

A la segona reunió, es farà el seguiment de la intervenció. L'equip de mediació explicarà l'estat de les propostes i es valorarà si estan funcionant i sent beneficioses.

A l'última reunió, cap a final de curs, s'avaluaran els resultats i es compartiran amb tota la comissió de convivència.

L'equip de Mediació obtindrà una nota amb aquestes actuacions, que repercutirà a l'assignatura de Mediació de primer curs.

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1
		Rev.: 08

3.9. Desenvolupament, seguiment i avaluació del procés

3.9.1. Planificació i desenvolupament de les actuacions

Les noves actuacions de millora que es vulguin realitzar, es planificaran a cada final de curs, en una reunió de Claustre que té lloc al juny, on s'indicarà com i quan es duran a terme dintre del curs lectiu següent.

Les actuacions de cara al curs 2024-2025 són:

	Actuacions	Responsable
Coeducació	Activitat del dia de l'Integrador/a social	Claustre d'integració social
Educació intercultural	Xerrades en relació a l'educació intercultural	Tutor/a Claustre d'integració social
Educació socioemocional	Activitats per afavorir el desenvolupament emocional dels alumnes des del PAT	Coordinació cicles
Educar en el respecte	Activitats d'aprenentatge -servei	Tutor/a
	Decàleg normes de convivència transversal de Campus	Tutor/a
Educar en l'esforç i la responsabilitat	Recordatori dels deures dels estudiants des del PAT	Tutor/a
	Presentació de la fitxa descriptiva de treball de cada professional	Cap d'estudis
Educar en la gestió positiva dels conflictes	Equip de mediació	DOP
Inclusió	Propostes d'actuació en relació a alumnes amb NESE	DOP + Claustre
	Aprenentatge -servei	Tutor/a
Absentisme	PAT	Tutor/a
Conflictes greus	Formació al professorat en mediació i pràctiques restauratives	Persones i Valors

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1
		Rev.: 08

	Recordatori circuits de resolució del conflicte	Equip mediació (amb DOP)
Gestió i resolució positiva dels conflictes	Seguiment del conflicte amb les parts implicades (reunió)	Equip mediació (amb DOP)
	Treballar l'autocrítica	Tutor/a + DOP
	Formació i casos pràctics amb el professorat (+reflexió)	Persones i Valors
Acollida	Acollida Moodle professor/alumne	Professorat: Coordinació cicles Alumnes: Tutor/a
	Acollida professorat nouvingut	Cap d'estudis/Coordinació cicles/Persones i Valors
	Guia del professorat	Cap d'estudis/Coordinació cicles/Persones i Valors
Comunicació	Infografies en circuits de comunicació	Departament de Comunicació
Estructura i gestió de recursos	Fomentar l'aprofitament de recursos externs (compartir recursos amb altres centres)	Professorat (des dels crèdit i MP's) i Coordinació cicles
Norma	Revisió i actualització de les NOFC	Cap d'estudis
	Revisió i actualització del PEC	Cap d'estudis
	Pla d'actuació (consensuar tasques, formats d'entrega, graelles, proves avaluables...)	Claustre del professorat
Participació	Activitats que fomentin la convivència a la comunitat educativa (famílies, alumnes, professionals, entorn...) Per exemple, la jornada de portes obertes i la graduació.	Claustre del professorat

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1 Rev.: 08
---	--------------------------------	---------------------------

3.9.2. Avaluació del desenvolupament del projecte de convivència del centre

Per tal de portar a terme el projecte de convivència amb èxit, es farà un recordatori amb el professorat i el PAS a l'inici de curs, de totes les activitats i estratègies que s'hauran d'implementar durant el període lectiu del curs acadèmic que comença.

Al finalitzar el curs, es farà una revisió de les estratègies d'actuació que s'han dut a terme o no, i es realitzarà un informe on s'especificarà si han sigut profitoses i exitoses.

Per últim, al tractar-se d'un projecte, es realitzarà una revisió general de tot el document cada quatre anys.

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1 Rev.: 08
---	--------------------------------	---------------------------

4. Bibliografia

- Departament d'Educació. (2020). *Projecte de convivència i èxit educatiu: Continguts de l'aplicació informàtica per a l'elaboració del projecte de convivència*. Recuperat de: <http://xtec.gencat.cat/web/.content/centres/projeducatiu/convivencia/documents/PdC.pdf>
- Departament d'Ensenyament. (s.d.). *Pràctiques restauratives: els cercles restauratius*. https://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0021/7bd608f3-cb73-43d1-8194-b1526417fc80/28_practiques_restauratives_cercles.pdf
- Departament d'ensenyament. (s.d.). *Pràctiques restauratives: els cercles de diàleg*. https://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0005/1d5f2872-bd45-488d-b3b7-623b95dd6796/16_cercles_de_dialeg.pdf
- Encercle. (2023). *Gestió restaurativa de les relacions i el conflicte*. <https://www.encercle.cat/wordpress/>
- Galtung J. (1998). *Tras la violencia, 3R: reconstrucción, reconciliación, resolución*. Bilbao, Gernika Gogoratz.
- Gencat. (17 de novembre de 2021). *Principis i preguntes restauratives*. <https://xtec.gencat.cat/ca/centres/projeducatiu/convivencia/una-comunitat-educativa-restaurativa-i-resilient/principis-i-preguntes-restauratives/>
- Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'Educació. *Boletín Oficial del Estado*, 189, de 6 d'agost de 2009, 2009-13038. <https://www.boe.es/buscar/pdf/2009/BOE-A-2009-13038-consolidado.pdf>
- Torrego, J.C. (coord.) (2000). *Mediación de conflictos en Instituciones Educativas: manual para la formación de mediadores*. Madrid, Narcea.
- Torrego, J. C. (2001,a). Nuevos enfoques de actuación ante el conflicto y la convivencia escolar. En Fernández Isabel (coord.). *Guía para la convivencia en el aula*. Ed. Escuela Española.
- Torrego, J. C. (2001,b). Modelos de regulación de la convivencia, cuadernos de pedagogía, no 304, pp. 20-28.

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1
		Rev.: 08

5. ANNEX

5.1 Cercles de diàleg

Document extret del Departament d'Ensenyament:

Arxiu 16 **PRÀCTIQUES RESTAURATIVES: ELS CERCLES DE DIÀLEG**

Les **pràctiques restauratives** tenen el seu origen en la justícia restaurativa. Ofereixen eines que permeten prevenir, detectar, gestionar i resoldre les situacions de conflicte en diferents àmbits (familiar, educatiu, social, laboral, judicial i comunitari) per tal de millorar la convivència i reforçar els vincles afectius entre les persones afectades per aquestes situacions. *(Per saber-ne més, vegeu arxiu 28 [Pràctiques restauratives: cercles restauratius](#))*

Les pràctiques restauratives es fonamenten en el fet que les persones poden fer canvis positius si es compta amb elles, és a dir, quan les coses es fan amb ells i no a ells o per ells. Si traslладem aquestes pràctiques al centre i a l'aula, poden ser una bona alternativa en què l'alumnat s'implica en la gestió dels seus conflictes.

Les pràctiques restauratives frenen els comportaments negatius de manera més efectiva que un sistema basat només en sancions i càstigs ja que:

- Es dona veu a la persona perjudicada.
- Participa en la resolució conjunta de problemes.
- Se centren en el dany causat (no en la persona).
- Millora la responsabilitat i la confiança.
- Reconeix que les relacions són fonamentals per a la construcció de la comunitat.
- Construeix sistemes que aborden la mala conducta i el dany de manera que s'enforteixen les relacions ja que cadascú assumeix les seves responsabilitats i es compromet en la restauració de les relacions.
- Augmenta la implicació personal en la resolució del conflicte i el nivell de satisfacció de les persones implicades.

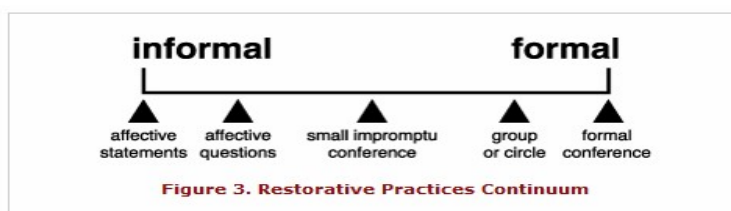
	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1
		Rev.: 08

- Redueixen considerablement la probabilitat de reincidència. La cohesió del grup i el sentiment de comunitat milloren la convivència.

Les **pràctiques restauratives** es poden aplicar en qualsevol grup de persones que vulguin millorar les seves relacions interpersonals, gestionar de forma dialogada i participativa els seus conflictes, crear un clima favorable a la convivència i reforçar valors fonamentals com són:

- La igualtat de tots els integrants del grup
- L'oportunitat d'escoltar i de ser escoltat
- La seguretat i confiança en sentir-se exposat i protegit alhora
- La responsabilitat compartida de la gestió del conflicte
- La propietat col·lectiva del resultat
- La restauració de la convivència mitjançant el restabliment de les connexions afectives

Hi ha diferents pràctiques restauratives, des de les més informals, com l'expressió afectiva i la conversa restaurativa, a les més formals, com és el cas dels cercles restauratius, passant pels cercles de diàleg. Les primeres permeten i potencien el desenvolupament de les habilitats socials i emocionals, ajuden a integrar els principis i el llenguatge restauratiu bàsic, i possibiliten integrar-les en la vida quotidiana, fent comunitat. La cohesió del grup que es promou amb les pràctiques restauratives evita el 80% dels conflictes². Només en situacions excepcionals caldrà posar en pràctica un cercle restauratiu (*per a més informació sobre els cercles restauratius, vegeu l'arxiu 28 [Pràctiques restauratives: cercles restauratius](#)*).

Els **cercles de diàleg** són una pràctica bàsica per dialogar de forma restaurativa i crear comunitat. Podem fer diferents cercles de diàlegs segons quin sigui l'objectiu. Així, per exemple:

² [Pràctiques restauratives: fer comunitat i restaurar relacions](#). V Jornades cultura de mediació. Vicenç Rul·lan

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1
		Rev.: 08

- A l'entrada i la sortida: *Com estàs avui? Què has après avui?*
- “Per fer grup” (coneixement, expressió de sentiments, cohesió). *Què has fet aquest cap de setmana? Com et sents? Què t'agradaria que féssim junts?*
- Per establir les normes d'aula: *Quines coses afavoreixen que aprenguem millor?*
- Per treballar proactivament: *Com volem que sigui la propera sortida? Com volem que sigui l'estona d'esbarjo?*
- Per proposar fites: *Què ens proposem aquesta setmana perquè les coses ens vagin millor?*
- Per tractar temes del currículum de les matèries: *Què volem aprendre de... o què hem après de...?*
- Per gestionar petits conflictes: *Què ha passat? Què estaves pensant en aquell moment?*

En un cercle de diàleg tothom s'asseu en cercle i se segueixen les normes bàsiques: hi ha un objecte que va passant entre els participants, només parla qui té l'objecte, els que no parlen escolten amb respecte i esperen el seu torn. Si algú no vol parlar quan li arriba l'objecte, pot “passar”.

Tots participen en un pla d'igualtat de manera que:

- Es fomenta la participació.
- S'assumeixen responsabilitats.
- Es construeixen relacions.
- Es fomenta l'empatia.
- Es potencia l'autoconfiança i la confiança en els altres.
- Es comparteixen experiències.
- Es crea un escenari segur.
- Contribueix als processos d'aprenentatge a través de la millora del clima de convivència.

Per a més informació:

[WHATISRESTORATIVEPRACTICES?](#) International Institute Restorative Practices

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1
		Rev.: 08

5.2 Cercles restauratius

Document extret del Departament d'Ensenyament:

Arxiu 28 **PRÀCTIQUES RESTAURATIVES: ELS CERCLES RESTAURATIUS**

Les **pràctiques restauratives** tenen el seu origen en la justícia restaurativa. Ofereixen eines que permeten prevenir, detectar, gestionar i resoldre les situacions de conflicte o problemes en diferents àmbits (familiar, educatiu, social, laboral, judicial i comunitari) per tal de millorar la convivència i reforçar els vincles afectius entre les persones afectades per aquestes situacions. (*Per saber-ne més, vegeu arxiu 16 [Pràctiques restauratives: cercles de diàleg](#)*).

A l'escola, el **cercle restauratiu** és una metodologia que vol posar l'accent en la comunitat, en la reconstrucció de relacions, en la responsabilitat i en la confiança. Sovint l'alumnat no preveu ni comprèn l'impacte real dels seus actes en les altres persones, ja sigui un conflicte de relació o no fer les tasques en un grup cooperatiu. Els docents poden facilitar que entenguin les conseqüències del seu comportament i això, junt amb l'oportunitat de reparar els danys i les relacions malmeses de manera cooperativa, pot afavorir un canvi positiu en la seva conducta i en les seves relacions.

Els alumnes que estan afectats per un conflicte, quan participen en el cercle, tenen la possibilitat d'expressar els seus sentiments sentint-se segurs, poden ser reconeguts pels altres i sentir com qui ha comès l'ofensa assumeix la responsabilitat i li proposa la reparació. El fet d'implicar tant a les persones que han estat protagonistes del conflicte com a aquelles que s'han vist afectades per la situació proporciona un escenari nou en el qual es dialoga en pla d'igualtat, es comparteixen els punts de vista dels altres, s'expressen motius i necessitats i cadascú pot assumir la seva responsabilitat i fer propostes de millora que contribueixin al fet que es restableixin les relacions i que tothom se senti millor.

Les **pràctiques restauratives** es poden aplicar en qualsevol grup de persones que vulguin millorar les seves relacions interpersonals, gestionar de forma dialogada i

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1
		Rev.: 08

participativa els seus conflictes, crear un clima favorable a la convivència i reforçar valors fonamentals com són:

- La igualtat de tots els integrants del grup
- L'oportunitat d'escoltar i de ser escoltat
- La seguretat i confiança en sentir-se exposat i protegit alhora
- La responsabilitat compartida de la gestió del conflicte
- La propietat col·lectiva del resultat
- La restauració de la convivència mitjançant el restabliment de les connexions afectives.

Les **pràctiques restauratives** es basen en els principis de la justícia restaurativa³:

Principi restauratiu

- Cadascú percep les coses d'una manera personal, però totes les percepcions són igualment valuoses.
- El pensament i les emocions interactuen i afecten la nostra conducta.
- Per convida en harmonia cal empatia i consideració. És important entendre a qui i com afecta una acció o situació determinada.
- Identificar les necessitats de les parts implicades facilita que es puguin proposar estratègies per satisfer-les adequadament.
- Cadascú ha d'assumir la seva part de responsabilitat davant un fet.
- Encara que no estiguem directament implicats en un fet, cal assumir la responsabilitat col·lectiva del que ha passat i de les conseqüències.

En les diferents pràctiques restauratives la persona facilitadora fa preguntes clares i ordenades i suficientment obertes perquè les respostes siguin lliures i naturals. Es poden ajustar, mantenint l'essència, per obtenir un relat el més personal possible. No pretenen jutjar i per això no es pregunta MAI "per què ho has fet?" Malgrat no fer preguntes que impliquin judicis previs ni culpabilitat, els cercles fomenten en els ofensors un profund malestar i sentiment de vergonya que afavoriran el compliment dels acords presos i evitaran en gran mesura la reincidència.

³ Ted Wachtel [Definiendo qué es restaurativo](#). Instituto Internacional de Prácticas Restaurativas (IIPR)

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1 Rev.: 08
---	--------------------------------	---------------------------

Conferencing⁴

El **conferencing** és una pràctica restaurativa que consisteix en una reunió estructurada en la qual participen agressors, agredits i altres persones afectades a les quals es convida a participar (companys o amics afectats, família..) de manera voluntària. La persona facilitadora no participa activament del cercle, sinó manté enfocada la reunió i fa les preguntes restauratives als participants.

En aquest tipus de pràctica restaurativa, les parts implicades en un conflicte, ofensors i ofesos, buscaran quina és la millor manera de donar-li resposta. S'ofereix la paraula en primer lloc als ofensors, després a les víctimes i finalment a les parts afectades.

La pràctica del *conferencing* va començar en molts països com un complement dels programes de mediació, que incorpora al procés altres actors rellevants, dona la veu a més persones i compta amb el suport de la comunitat.

Les preguntes restauratives als **ofensors** són:

- Què ha passat?
- En què estaves pensant en aquell moment?
- En què has pensat des de l'incident?
- Qui creus que ha estat o han estat afectats per les teves accions?
- Com creus que s'ha vist o s'han vist afectats?
- Com et sents davant aquest fet?
- Què pots oferir per arreglar aquesta situació?

Les preguntes restauratives a les **persones ofeses** són:

- Quina va ser la teva reacció en el moment de l'incident?
- Com et sents respecte el que va passar?
- Què ha estat el més difícil per a tu?
- Com van reaccionar els teus amics, la teva família, etc. davant d'aquesta situació?
- Quin t'agradaria que fos el resultat d'aquesta reunió?
- Què pots oferir per arreglar aquesta situació?

⁴ Guardiola, M.J i altres. (2012) [¿Es el conferencing una herramienta útil para los programas de mediación en el ámbito penal del Departamento de Justicia?](#) Centro de Estudios Jurídicos y Formación Especializada.

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1 Rev.: 08
---	--------------------------------	---------------------------

La resta de persones també expressaran els sentiments respecte el que va passar i què poden aportar a la millora de les relacions.

El cercle restauratiu⁵

La característica principal del cercle restauratiu és que està obert a tot el grup classe. Els seus objectius principals són, d'una banda, **donar veu a tots els membres de la comunitat** que ho desitgin per trobar acords sobre com donar resposta a un problema i, de l'altra, **construir relacions de confiança** que reforcin el grup a llarg termini. Per això, és una de les pràctiques restauratives més utilitzades. En l'àmbit escolar el cercle restauratiu pot:

- Facilitar la resolució dialogada dels conflictes.
- Ajudar a entendre que les pròpies accions afecten els altres i a posar en pràctica l'empatia.
- Donar veu a les persones afectades i permetre la reparació dels danys causats.
- Contribuir a sentir-se part no només del problema sinó també de la solució.
- Restaurar vincles i relacions personals.

Els participants del **cercle restauratiu** es reuneixen de forma voluntària amb l'ajuda d'una persona facilitadora que els explicarà com funciona el cercle. És fonamental respectar el torn de paraula per assegurar que tots els participants tenen la possibilitat de parlar i ser escoltats, així com d'escoltar els altres. Per facilitar-ho es disposa d'un "objecte de parlar", és a dir, un objecte que quan la persona el té li dona la paraula, però també l'escolta activa de la resta del grup. D'aquesta manera s'evita discussions d'anada i tornada, que es doni veu a les persones més callades i que es mostrin més assertives. Aquest "objecte de parlar" passa per tots els participants i dona la possibilitat de parlar, però no obliga a fer-ho.

- A l'aula, l'alumnat es disposa en cercle.
- Tenen la paraula en primer lloc els ofensors, després les víctimes i finalment la resta de persones afectades, tot i que es pot optar per oferir qui vol començar a parlar.
- No es tracta de saber "per què ho han fet" sinó de:
  - Expressar sentiments i restaurar el diàleg

⁵ [Millorem la convivència amb les pràctiques restauratives](#). Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar. Govern Illes Balear

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1 Rev.: 08
---	--------------------------------	---------------------------

- Reflexionar sobre l'impacte que els propis actes tenen sobre els altres
- Assumir responsabilitats
- Reparar els danys causats

Un cercle restauratiu pot ser útil per respondre a conductes inadequades d'un alumne o d'un petit grup que afecten tot el grup-classe, un problema o un conflicte. El cercle restauratiu no especifica típicament agressor i agredit i no segueix estrictament un guió, però sí sol utilitzar preguntes restauratives pròpies del *conferencing*. El cercle pot ser seqüencial, és a dir, els participants tenen la paraula seqüencialment i es fan tantes voltes al cercle com són necessàries, o no seqüencial, és a dir, té la paraula una persona o altra sense ordre fix. En un i altre cas, una persona del grup registrarà les idees o decisions del grup.

El **cercle restauratiu** passa per tres fases⁶ i en cadascuna d'elles les persones poden parlar i ser escoltades.

1a Fase. Comprensió mútua: cada persona parla i és escoltada sobre com està en aquell moment en relació als fets que s'han produït. Cada persona pot parlar de com se sent i les altres poden entendre-la millor. D'aquesta manera s'estableixen connexions que faciliten la comprensió mútua. En aquesta fase les preguntes serien:

- ***Què vols que se sàpiga i a qui li vols dir?*** (el narrador es dirigeix a una persona concreta i li explica com se sent)
- ***Què has entès?*** (el facilitador verificarà la comprensió)
- ***És això el que volies dir? Vols afegir alguna cosa més?*** (el facilitador assegurarà si era això el que el narrador volia explicar).

Aquestes preguntes es van repetint facilitant la intervenció de tots els participants fins que es té la percepció que tothom ha tingut la possibilitat d'expressar allò que volia.

2a Fase. Responsabilitat mútua: cada participant expressa què pensava, què volia aconseguir quan va actuar de la manera que ho va fer. Totes les persones del grup estaven fent alguna cosa quan van passar els fets o bé van actuar com a conseqüència dels fets, per això és important que es repeteixi el procés de manera

⁶ Vicenç Rul-lan (2011) [Justicia y Prácticas Restaurativas. Los Círculos Restaurativos y su aplicación en diversos ámbitos](#). Fundación Universitaria Iberoamericana.

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1
		Rev.: 08

que tothom tingui la possibilitat de parlar i ser escoltat. Les preguntes guia en aquesta fase són:

- ***Què vols que se sàpiga i a qui li vols explicar sobre el que pensaves o volies quan es van produir els fets?***
- ***Què has entès?***
- ***És això el que volies dir? Vols afegir alguna cosa més?***

3a Fase. Acords: en aquesta fase es tracta de parlar sobre allò que voldrien que passés a partir d'aquell moment. Les preguntes guia són:

- ***Què t'agradaria que passés a partir d'ara?***
- ***Què pots oferir i a qui?***
- ***Què necessites i a qui li vols demanar?***

Cada persona, voluntàriament, ofereix una acció i el facilitador les anota totes i ajuda a concretar-les assignant també un termini d'execució.

Els acords es revisaran en el termini acordat. No es tracta tant d'analitzar en detall què s'ha fet sinó com se senten els participants del cercle. Si els participants estan satisfets es celebra que la comunitat hagi estat capaç de gestionar els seus conflictes mitjançant el diàleg, i si queden aspectes per resoldre, es poden plantejar noves accions.

5.3 Avís escrit

Aquest document es troba al servidor "Documentació ISO" del Campus Docent Sant Joan de Déu:

	AVÍS ESCRIT PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.O.8-05
		Rev.: 05

El/la _____ en qualitat de _____, després d'haver realitzat els avisos corresponents a l'alumne/a _____, que cursa el

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1
		Rev.: 08

Cicle Formatiu de Grau _____,

l'avis de forma escrita sobre l'incompliment dels següents punts que consten a la normativa del **Projecte de Convivència** del Campus Docent Sant Joan de Déu (**Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació**):

De persistir aquest comportament s'aplicaran les mesures establertes en el Projecte de Convivència per abordar la situació.

_____
 Cap d'Estudis Cicles Formatius

_____
 Alumne/a

_____
 Tutor/a legal de l'alumne/a

Sant Boi de Llobregat, ____ de _____ del 20__

_____
 Data d'aprovació: 27 de juny de 2023

Pàgina 37 de 50

5.4. Contracte de millora

	CONTRACTE DE MILLORA	Codi: M.O.8-06
		Rev.: 04

Alumne/a:

Tutor/a:

Cicle:

Pàgina 37 de 50

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1
		Rev.: 08

A partir de la decisió presa pel Departament d'Orientació Psicopedagògica del Campus Docent Sant Joan de Déu es valora la conveniència de realitzar el present "Contracte de Millora". Aquest document té com a objectiu afavorir el canvi, mitjançant el diàleg i l'acord, d'aquelles conductes contràries al Projecte de Convivència que dificulten l'adient aprofitament del curs.

Fruit d'aquesta decisió, l'alumne/a i el seu tutor/a s'han reunit per analitzar la situació i han acordat els següents compromisos:

COMPROMISOS DE MILLORA per part de l'ALUMNE/A:

	CONTRACTE DE MILLORA	Codi: M.O.8-06
		Rev.: 04

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1
		Rev.: 08

COMPROMISOS DE MILLORA per part del CENTRE:

El compliment d'aquest compromís serà revisat pel Departament d'Orientació Psicopedagògica o per qui s'escaigui en cada cas, la qual optarà per una d'aquestes tres opcions:

- En cas de compliment total, es posarà fi al contracte en un termini fixat per les dues parts.

Data de finalització de contracte:

- En cas de compliment parcial, es modificarà el contracte i els compromisos de mutu acord per totes dues parts.
- En cas de no compliment, es donarà pas a altres mesures de caire disciplinari seguint la normativa del Campus Docent que consta en el Projecte de Convivència d'aquest (***Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació***).

Els signants d'aquest contracte accepten lliurement els seus compromisos i manifesten la seva voluntat de fer tot el que puguin perquè es produeixi la millora, en benefici de l'alumne/a.

Sant Boi de Llobregat, _____ de _____ de 20__

Alumne/a:	
-----------	--

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1
		Rev.: 08

Tutor/a del curs:	
Cap d'Estudis:	
Altres (especificar):	

Data d'aprovació: 27 de juny de 2023

Pàgina 40 de 50

5.5. Protocols per la millora de la convivència de la XTEC

Protocols per a la millora de la convivència (XTEC). Cliqueu en cadascun d'ells per veure enllaç:

- [Protocol de prevenció, detecció i intervenció enfront l'assetjament escolar a persones LGBTI](#)
- [Protocol de prevenció, detecció i intervenció davant l'assetjament i el ciberassetjament entre iguals](#)
- [Protocol de prevenció, detecció i intervenció davant conductes d'odi i discriminació](#)
- [Protocol d'actuació amb menors de catorze anys en situacions de conflicte o comissió d'una infracció penal](#)
- [Protocol d'intervenció en cas de conflicte greu](#)
- [Protocol de prevenció, detecció, notificació, derivació i coordinació de les situacions de maltractament infantil i adolescent en l'àmbit educatiu](#)
- [Protocol de prevenció, detecció i intervenció davant la violència masclista entre l'alumnat](#)
- [Protocol d'àmbit comunitari de prevenció, detecció i intervenció davant situacions d'absentisme](#)
- [Protocol per a l'atenció i acompanyament de l'alumnat transgènere en els centres educatius](#)

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1 Rev.: 08
---	--------------------------------	---------------------------

5.6. Glossari

- **Abandonament escolar:** és el cessament indefinit de l'assistència a la plaça escolar corresponent per l'infant o l'adolescent en període d'escolarització obligatòria.
- **Absentisme:** és l'absència reiterada i no justificada, dins l'horari escolar, de l'alumnat en edat d'escolarització obligatòria en el centre educatiu on està matriculat.
- **Acollida:** és el conjunt sistemàtic d'actituds i d'actuacions que el centre educatiu posa en funcionament per guiar la incorporació òptima de tots els nous membres de la comunitat educativa en la vida i la cultura quotidiana, per tal de facilitar la reincorporació al centre després de processos d'absència.
- **Acord:** és la declaració escrita o verbal per la qual dues o més parts manifesten la seva conformitat a l'hora d'assumir unes obligacions i uns drets amb un resultat convenient a cadascú.
- **Aprendre a pensar:** resumeix la intenció última del programa Filosofia a l'escola del professor Mathew Lipman, enfocat a despertar les habilitats cognitives dels infants des dels primers anys de la vida escolar a partir de reflexions filosòfiques adaptades a cada edat. Entre nosaltres s'acostuma a presentar sintèticament com a Filosofia 3-18.
- **Aprentatge en xarxa:** és un procés de creació de coneixement col·lectiu, interprofessional, que es du a terme a partir d'un projecte compartit amb l'objectiu de crear un valor superior a la suma de les parts participants.
- **Aprentatge servei:** és una proposta educativa que combina processos d'aprenentatge i de servei a la comunitat en un sol projecte ben articulat en el qual els participants es formen tot treballant sobre necessitats reals de l'entorn amb l'objectiu de millorar-lo.

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1 Rev.: 08
---	--------------------------------	---------------------------

- **Arbitratge:** és la decisió, sobre una qüestió o un conflicte, presa per una o diverses persones que no són jutges ordinaris ni actuen com a òrgans normals del poder judicial.
- **Assertivitat:** és la capacitat personal d'expressar els sentiments, les emocions o els pensaments propis de manera lliure i amb seguretat, sense negar els drets dels altres i sense que els altres vegin en aquestes expressions conductes agressives o manipuladores.
- **Assetjament escolar:** un/a alumne/a està essent maltractat quan està exposat/da, repetidament i al llarg del temps, a accions negatives per part d'un o més estudiants.
- **Aula d'acollida:** és un recurs, una estratègia organitzativa i metodològica per atendre l'alumnat nouvingut quan arriba al sistema educatiu a Catalunya. Té una doble finalitat: en primer lloc, que l'alumne o alumna se senti ben atès i valorat en els aspectes emocionals i, en segon lloc, que disposi de les eines bàsiques per iniciar, al més aviat possible i en les millors condicions, el seu procés d'ensenyament-aprenentatge.
- **Cinc pensaments cognitius:** són les habilitats intel·lectuals que els professors G. Spivack i M.B. Shure han identificat com a necessàries per poder solucionar problemes interpersonals. Són els següents: el pensament causal o capacitat per determinar i formular el problema; el pensament alternatiu o capacitat de generar el major nombre possible de solucions; el pensament conseqüencial o capacitat de preveure les conseqüències de les accions i paraules, pròpies i alienes; el pensament de perspectiva o capacitat de posar-se en el lloc de l'altre i el pensament mitjans-fi o capacitat de precisar els nostres objectius i saber seleccionar els millors mitjans per aconseguir-los.
- **Clima de convivència:** és el conjunt de característiques psicosocials d'un centre educatiu, determinat per tots aquells factors estructurals, personals i funcionals de la institució que, integrats en un procés dinàmic, confereixen un estil peculiar a la

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1 Rev.: 08
---	--------------------------------	---------------------------

institució i que condicionen la tasca educativa. El clima de convivència es valora per la qualitat de les relacions personals i els sentiments d'acceptació o rebuig.

- **Coeducació:** té com a objectiu promoure una educació que potencia la igualtat real d'oportunitats i l'eliminació de tota mena de discriminació per raó de sexe, així com integrar de forma explícita i amb continguts d'aprenentatge la perspectiva de gènere.
- **Comissió de convivència:** ha de ser l'element motor en tot allò que faci referència a l'impuls de mesures proactives, la resolució de conflictes i l'organització i gestió de recursos per a la millora de la convivència al centre educatiu.
- **Competència social:** és la capacitat per relacionar-se amb els altres. Es tracta d'un conjunt d'habilitats cognitives i emocionals que possibiliten el desenvolupament personal i la vida en societat.
- **Competició:** constitueix una manera determinada d'actuar en la qual cada part prima les posicions pròpies per sobre de les altres. La lògica d'aquesta actuació està centrada en una visió de guanyadors i perdedors en què es fa difícil que una persona que actua amb aquesta lògica modifiqui les seves posicions.
- **Comunicació:** entenem per comunicació, en general, el fet de transmetre informació d'un punt a un altre. En particular definim la comunicació humana com el procés mitjançant el qual unes persones es posen en contacte amb unes altres per expressar saber, un estat d'ànim, un desig, una opinió. La comunicació produeix –o aspira a produir- un intercanvi, una anada i tornada, una mena d'espiral que aporta més informació i més coneixement i estimula noves comunicacions.
- **Conciliació:** és un procés de negociació entre dues parts, amb la participació d'una tercera de neutral, orientada a l'acceptació d'una solució favorable a les dues parts. Es diferencia de la mediació pel paper menys actiu que hi juga la part neutral.

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1 Rev.: 08
---	--------------------------------	---------------------------

- **Conflicte:** és aquella situació de divergència en què hi ha una contraposició d'interessos o necessitats entre dues o més persones o grups. Reconeixem el conflicte com un procés que s'origina amb la contraposició de necessitats i acaba en el moment en què s'ha transformat de manera que les parts ja no el reconeixen com a tal.
- **Conflictes greus:** són aquelles situacions de violència verbal o física que perjudiquen notablement la convivència en el centre perquè generen sentiments d'indefensió, inseguretat i angoixa en els membres de la comunitat educativa. D'acord amb l'article 25 del Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, les faltes greument perjudicials per a la convivència en l'article 37.1 de la Llei d'educació es corregeixen mitjançant una sanció de les previstes a l'article 37.3 de la Llei esmentada.
- **Conflictes lleus:** són el conjunt de conductes contràries a les normes de convivència del centre, totes aquelles interaccions que malgrat no estar tipificades en el conjunt de Normes d'organització i funcionament de centre, són font de malestar o dificulten el dia a dia. Es tracta, majoritàriament, de situacions de conflicte interpersonal que, amb la formació i les eines adients, els nois i noies poden solucionar per si mateixos.
- **Consells d'infants i de joves:** és una iniciativa municipal per debatre i fer propostes relacionades amb la vida i les necessitats d'aquest col·lectiu en el marc del poble o la ciutat. L'experiència té com a finalitat posar en pràctica l'exercici de la ciutadania i preparar els infants i els joves per a la participació democràtica.
- **Convivència:** entenem la convivència en el sentit etimològic de "viure junts" des de la veritable integració i inclusió social, més enllà de la simple coexistència.
- **Cooperació:** és una acció en què diverses parts decideixen actuar de manera conjunta i buscar solucions comunes que permetin el benefici mutu. En situacions de conflicte, suposa una actitud de preocupació pels interessos de les altres parts sense oblidar-se dels propis.

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1 Rev.: 08
---	--------------------------------	---------------------------

- **Creixement moral:** recull l'enfocament evolutiu dels pedagogs Jean Piaget i Lawrence Kohlberg sobre la consciència moral en les persones. Distingeixen sis estadis de raonament moral: heteronomia, egoisme mutu (individualisme), expectatives interpersonals, sistema social i consciència (responsabilitat i compromís), tothom té dret (contracte social) i tots som iguals (principis ètics universals).
- **Cultura de mediació:** promou els canvis necessaris perquè cada persona afronti els conflictes i es converteixi en part de la solució. Promou l'enfortiment personal i la capacitat d'aprofitar els conflictes per transformar la realitat.
- **Currículum:** és la concreció de les línies generals d'un procés educatiu que pren en consideració els destinataris, els objectius cognitius, els continguts culturals, l'organització de les activitats educatives, els mètodes d'aprenentatge i les tècniques d'avaluació. A l'hora de reflexionar sobre el currículum, cal parar esment no tant a allò que s'ensenya, sinó a com s'ensenya i com s'aprèn, com transcorre el dia a dia al centre i quins elements organitzatius són els que realment estan assumits, les disfuncions que es creen, els buits i els valors de convivència que realment imperen en el context. Convé, doncs, diferenciar entre el currículum explícit i el currículum ocult.
- **Disputa:** és una controvèrsia verbal que pot donar origen a situacions de conflicte. Seria un primer estadi d'una situació conflictiva per bé que no totes les disputes acaben derivant en conflictes.
- **Educació emocional:** fomenta la capacitat de comunicar-nos, és a dir, de crear símbols i llenguatges que serveixin per establir relacions harmòniques amb un mateix i els altres, i també per establir les relacions amb l'entorn. L'Informe Delors (UNESCO 1998) afirma que l'educació emocional és un complement indispensable en el desenvolupament cognitiu i una eina fonamental de prevenció, ja que molts problemes tenen el seu origen en l'àmbit emocional.
- **Educació intercultural:** és la resposta pedagògica a l'exigència de preparar la ciutadania perquè pugui desenvolupar-se en una societat multicultural i

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1 Rev.: 08
---	--------------------------------	---------------------------

democràtica. És l'acceptació de tot l'alumnat, no només des del punt de vista cultural, per tal d'assolir una societat més igualitària i justa fent front a les desigualtats que impedeixen l'èxit educatiu. Proposa relacionar-se amb altres cultures, fugint de prejudicis etnocèntrics i des d'una perspectiva d'igualtat.

- **Educació per a la participació:** és el camí per avançar en processos comunitaris de treball i d'aprenentatge en xarxa, orientats a l'èxit educatiu, a afavorir la convivència i a millorar l'entorn.
- **Educació per la pau:** té com a objectiu fomentar una cultura de pau i no-violència, juntament amb els valors que fan possible preservar i enriquir la vida de totes les persones. L'educació per a la pau està conformada per tots els valors, comportaments, pràctiques, actituds, sentiments i creences que acaben construint-la.
- **Educar en la gestió positiva dels conflictes:** és proporcionar a l'alumnat les eines, les estratègies i les habilitats necessàries per entendre el conflicte com una oportunitat d'aprenentatge i gestionar-lo de manera constructiva per tal de transformar-lo eliminant-ne els factors violents.
- **El valor de l'esforç:** és la capacitat que tenim de treballar durant un temps continuat per aconseguir uns objectius determinats. En l'àmbit escolar, l'esforç constitueix la base fonamental perquè l'alumnat obtingui un major rendiment. El valor de l'esforç els ajudarà a ampliar al màxim les capacitats que porten dins per obtenir uns millors resultats. També els permetrà vèncer i superar els obstacles en els diferents àmbits de la seva vida.
- **Elements formals:** són la conseqüència personal de l'organigrama de funcions i responsabilitats institucionals.
- **Elements no formals:** són el teixit relacional que es forja en espais i moments no reglats, a més dels vincles personals que es creen entre les persones en converses de passadís, estones de dinar, celebracions, contactes i coneixences fora del marc laboral entre docents, alumnat, famílies, etc.

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1 Rev.: 08
---	--------------------------------	---------------------------

- **Habilitats socials:** són aquelles conductes, verbals i no verbals, que faciliten la relació interpersonal. Requereixen unes capacitats cognitives i una maduresa moral corresponent a l'edat de cadascú. Entre les conductes hàbils de comunicació interpersonal podem esmentar: saber escoltar, saber demanar un favor, saber elogiar, saber disculpar-se, saber dir “no”, saber presentar una queixa i saber rebre-la, saber mostrar un desacord, saber negociar, saber expressar els sentiments propis, saber fer front a la por, al ridícul, al fracàs, etc.

- **Inclusió:** l'educació inclusiva és la que ofereix a tots els infants i joves altes expectatives d'èxit educatiu, independentment de les seves característiques, necessitats o discapacitats i l'oportunitat de créixer conjuntament compartint experiències i situacions d'aprenentatge.

- **Integració:** és el procés d'adaptació social i cultural que comporta un ajustament mutu dels diversos grups i individus que formen una societat.

- **Intel·ligències intrapersonal i interpersonal:** la intel·ligència intrapersonal és la capacitat d'entendre's un mateix, de controlar-se i motivar-se; mentre que la intel·ligència interpersonal és la capacitat de posar-se en el lloc de l'altre i saber tractar-lo.

- **Lideratge:** és un dels elements clau en la gestió del centre. Com més clars siguin els canals de participació i de decisió, més efectiu és tot l'engranatge. En l'àmbit de la convivència, les organitzacions verticals solen ser menys riques que les horitzontals, on el repartiment de responsabilitats i la capacitat de decisió s'estén als diferents membres. A l'hora de tirar endavant projectes és important tenir en compte el lideratge personal, és a dir, l'ascendència sobre els altres.

- **Mediació:** és un procés de gestió positiva de conflictes. Parteix del fet que, quan es produeix un conflicte, no es tracta de guanyar o perdre, sinó d'intentar arribar a un acord consensuat i cooperatiu entre les dues parts.

- **Mediació escolar:** és un procediment per a la prevenció i la resolució dels conflictes que es puguin produir en el marc educatiu, per mitjà del qual es dona

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1 Rev.: 08
---	--------------------------------	---------------------------

suport a les parts en conflicte perquè puguin arribar per si mateixes a un acord satisfactori.

- **Negociació:** model de gestió conjunta d'un conflicte que cerca una solució consensuada entre les parts implicades, de manera que ambdues en surten beneficiades encara que han de cedir en algun aspecte. Tan sols les dues parts involucrades en el conflicte participen en el procés de negociació.
- **No-escolarització:** s'entén el fet que els progenitors, els titulars de la tutela o els guardadors d'un infant o adolescent en període d'escolarització obligatòria no gestionin la plaça escolar corresponent sense una causa que ho justifiqui.
- **Norma:** és l'instrument regulador de la convivència que té com a finalitat garantir els drets i els deures de tothom. Els centres educatius han d'incloure en les Normes d'organització i funcionament de centre unes propostes compatibles i coherents amb la normativa vigent de rang superior i adaptades a l'especificat de cada centre.
- **Pacificació:** és el procés dirigit a la reducció de tensions, amb la finalitat de promoure una situació de serenitat, que permeti a les parts resoldre els conflictes per si mateixes.
- **Participació:** és un dret i un deure de totes les persones en les societats democràtiques. Participar, en l'àmbit educatiu, vol dir, sobretot, ser protagonista del propi procés educatiu.
- **Pau positiva:** fa referència a la creació de situacions socialment justes que permetin la satisfacció de les necessitats bàsiques. La pau positiva està relacionada amb el desenvolupament de les capacitats humanes.
- **Plans educatius d'entorn:** són una iniciativa oberta de cooperació educativa que vol donar una resposta integral i comunitària a les necessitats dels infants i dels joves coordinant l'acció educativa més enllà de l'àmbit escolar. Hi participen

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1
		Rev.: 08

l'ajuntament, les delegacions de l'administració central, el teixit associatiu local i els centres docents.

- **Prevenió de conflictes:** és un conjunt de mesures preses per evitar, contrarestar o disminuir un risc.
- **Protocol:** és un conjunt d'actuacions i pautes que cal desenvolupar de manera ordenada i fixa en situacions especialment complexes per evitar qualsevol tipus d'improvisació. Sovint implica la intervenció de diferents especialitats i administracions.
- **Reconciliació:** consisteix a superar diferències passades per tal de construir alternatives conjuntes de futur.
- **Reconeixement:** és la capacitat que té cada part implicada en un conflicte de veure les necessitats i els interessos dels altres com si fossin propis.
- **Resolució de conflictes:** és la primera denominació que reben els estudis sobre conflictes.
- **Respecte:** s'entén com l'actitud de reconeixement dels drets de les persones i la valoració de la seva identitat, opinió i manera de pensar i constitueix el principi bàsic per viure i conviure en societat. La manca de respecte pot generar conflictes en tots els àmbits: personal, familiar, escolar, etc.
- **Responsabilitat:** la capacitat de dur a terme els compromisos adquirits i d'assumir les conseqüències dels propis actes. En l'àmbit escolar, es tractaria, doncs d'aconseguir que l'alumnat es comprometí en el seu procés d'aprenentatge, és a dir, que sabés quins són els seus deures i dur-los a terme de la forma més autònoma possible.
- **Seguretat:** la declaració internacional aprovada per l'Assemblea General de l'ONU del 1948 reconeix la seguretat com un dels drets fonamentals

	PROJECTE DE CONVIVÈNCIA	Codi: M.E.3.1 Rev.: 08
---	--------------------------------	---------------------------

irrenunciables de tota persona com el dret a la vida, a la llibertat, a la lliure associació i a la resistència contra l'opressió.

- **Sentiment:** és l'actitud mental relacionada amb la sensació o amb l'emoció. Els sentiments són aspectes bàsics de la vida de les persones i que condicionen bona part de la nostra conducta.
- **Símbols d'identitat:** són aquells elements, en les formes de vestir o en els complements corporals, que contribueixen a conformar identitats. Es tracta de símbols que fan visibles creences, idees, valors, fets, projectes, il·lusions i emocions i que faciliten que les persones es vinculin a un col·lectiu determinat.
- **Transformació del conflicte:** és la terminologia actual que s'utilitza en els estudis del conflicte. El concepte de transformació s'associa als aspectes més positius del conflicte i s'orienta a la possibilitat de crear no les alternatives perquè es converteixi en situacions d'aprenentatge.
- **Violència:** coacció física o moral exercida sobre una persona per obligar-la a una determinada acció o omissió.